

GELECEĞİ TEKRAR DÜŞÜNMEK VE YENİDEN TASARLAMAK MÜMKÜN.

Dünya üzerindeki canlı yaşamı, birkaç milyar yıldır varlığını sürdürüyor ve çok daha uzun yıllar sürdürecektir.

DOĞADA ÇÖP YOKTUR!

Doğada "çöp" ve "çöp depolama" kavramları yoktur. Doğada üretim ve tüketim sonsuz bir döngü içinde gerçekleşir. Bir canlı türünün atıkları, başka bir tür için besin niteliği taşır.

Enerji güneşten gelir.
Canlılar doğar, büyür ve ölür.
Besinler güvenle tekrar toprakla buluşur.
Sistem bu şekilde işlemeye devam eder.

Son yıllarda tüketim alışkanlıklarına bağlı olarak ürünlerin kullanım ömrü giderek kısalmaktadır. Tüketiciler sahip oldukları bir ürünü artık kullanılmak istemediğinde, ürünler ömürlerini doldurduğunda, tamir edilemediklerinde ya da tamir etmeye değer görülmediklerinde tüm bu ürünler çöp olmaktadır.

Bir ürün alınır, kullanılır ve artık işe yaramadığı düşünülduğünde atılır. Böylelikle bir yandan ham maddeler tüketilirken, diğer yandan çoğu zehirli

maddeler yayan bu atıklar doğa üzerindeki baskılarını artırır. Neredeyse her şeyin tek kullanımlık olduğu ve ‘-üret-kullan-at’ ekonomisi olarak da bilinen bu model ‘doğrusal ekonomi modeli’ olarak tanımlanmaktadır.

Doğrusal ekonomi modeli, dünyanın sınırlarını zorladığı gibi, sürdürülebilir de değildir. Ekonomilerimizi bu modelle şekillendirmeye devam edersek, yakın gelecekte ham madde konusunda da sorunlar yaşamamız kaçınılmaz.

KURULAN EKONOMİK VE TOPLUMSAL SİSTEMLER,
DOĞANIN SUNDUĞU EKOLOJİK İMKANLAR TARAFINDAN
DESTEKLENMEKTEDİR. TOPLUMLARIN SAĞLIĞI VE REFAHI İÇİN
GEREKLİ OLAN TEMİZ HAVA, SU VE GIDAYI DOĞAYA BORÇLUYUZ.

Sürekli artan insan nüfusu, ham madde talebi ve sürekli tüketime dayalı ekonomilere karşın, dünyanın büyüklüğü ve kullanılabilir doğal varlık miktarı değişmemektedir. **Bugün insanların doğal varlıkları tüketim**

hızı, doğanın yenilenme hızından %50 daha fazladır. Tüketim bu hızda devam ettiği takdirde, 2030 yılında ihtiyaçların karşılanması için iki dünyadan fazlası gerekecektir. 2050'de ise bu sayının üçe çıkabileceği öngörülmektedir.

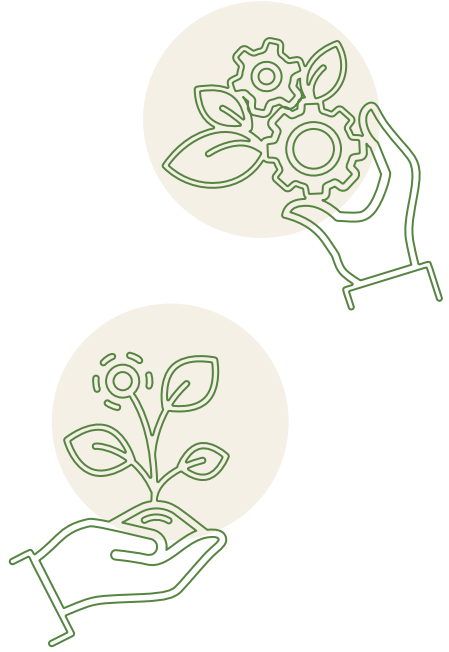
DOĞANIN DÖNGÜSEL YAPISINDAN YOLA ÇIKARAK DÜŞÜNCE
BİÇİMLERİNİ DEĞİŞTİRMEK VE DÖNGÜSEL BİR EKONOMİ
MODELİ KURMAK BU DURUMU TERSİNE ÇEVİREBİLİR.

Her şeyin sıfırdan üretildiği ve tüketildikten sonra çöp haline geldiği doğrusal ekonomi modelinin yerine, üretim modelleri ve tüketim alışkanlıkları yeniden şekillendirilerek "döngüsel ekonomi modeli" kurulmalıdır. Döngüsel ekonomi modeli; ham maddelerin, zehirli özelliği olmayan ve mümkünse

doğayla etkileşimi sonrası besleyici etki yaratabilen bir şekilde seçilmesi ve tasarlanmasını ifade etmektedir. Doğrusal ekonomi modelinin tersi olan bu modelde hedef; doğal varlıkların tüketimini azaltmak ve geri dönüşüm ile atık maddelerin ekonomiye yeniden kazandırılmasını sağlamaktır.

DÖNGÜSEL EKONOMİ
MODELİ İLE TÜKETİM
ALİŞKANLIKLARI YENİDEN
ŞEKİLLENDİRİLEREK,
ÜRETİM MALİYETLERİ
VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ
AZALTILABİLİR.
KULLANILMAYAN ÜRÜNLER
HAM MADDE HALİNE
GETİRİLEBİLİR VE YENİ İŞ
OLANAKLARI SAĞLANABİLİR.

Kullanılan ürünlerin bileşenleri ve ambalajları yeniden düşünülüp tasarlanarak güvenli ve doğada çözünebilir şekilde geliştirilebilir. Böylelikle ham maddelerin daha önce kullanılmış ürünlerden elde edilmesi sağlanabilir. Örneğin, kısa kullanım ömrü olan ürünlerin üretim aşamasında kullanılacak ham maddeler, toprağa atıldığında gübre olabilecek materyallerden seçilebilir. Uzun ömürlü olması tercih edilen otomobil ya da cep telefonu bileşenleri gibi parçalar genellikle metal ve plastik malzemeler kullanılarak üretildikleri için, bu tür bir

anlayışla tasarlanmaları daha zor da olsa; kullanım ömürlerini tamamladıklarında parçalarından başka ürünler üretilebilir. Bunun içinse parçaların üretim aşamasında atığa dönüşmeyecek şekilde tasarlanması, bu tür bileşenlerin yeniden kullanıma ya da daha üst bir modele geçilmek istendiğinde adaptasyona olanak sağlayacak bir farkındalıkla tasarlanıp üretilmesi gerekmektedir. Bu bileşenlerin ve bileşenleri meydana getiren malzemelerin üretildiği süreçlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması gerekmektedir.

BUGÜNÜN
ÜRÜNLERİ,
YARININ
HAM
MADDELERİ!

Döngüsel ekonomi modelini kurmak birtakım yeni bakış açıları da gerektirmektedir. Örneğin; 'sahip olma' ve "mülkiyet" kavramlarına bakış açısı değiştirilebilir. Alışık olunan 'yenisini al, eskisini çöpe at' kültürü yerine ayrıştırılabilir ve tekrar kullanılabilir bileşenlerden oluşan ürünler kullanma kültürüne geçiş yapılabilir. Sürekli gelişen teknolojik ürünleri satın almak yerine belli bir ücret karşılığında o ürüne dair tüm hizmetlerin kiralandığı bir döngü; ürünün kullanım ömrü tükendiğinde, üretici sorumluluğunda geri dönüştürülerek yaşam döngüsünün

uzatılması hem üretici hem de kullanıcı için çok yönlü avantaj sağlayacaktır.

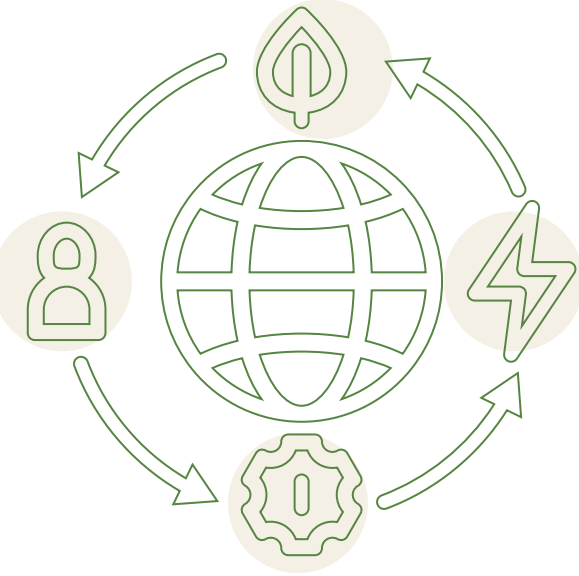
Ellen MacArthur Vakfı tarafından 2013'te yayınlanan "**Döngüsel Ekonomiye Doğru**" raporu, en son teknolojiye sahip olan çamaşır makinelerinin satılmak yerine kiralanması durumunda bu ürünlerin çoğu kişi için erişilebilirliğinin artacağını ve kullanıcıların harcamalarında üçte bir oranında tasarruf edeceğini, üreticilerin ise %30'dan daha fazla kazanç sağlayacağını ortaya koymaktadır.

DOĞRUSAL EKONOMİ MODELİ YERİNE SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR MODEL ANLAYIŞI

Doğrusal sistemlerin geri dönüşüm süreçlerinde çoğu zaman belli bir miktarda atık oluşturulurken; **döngüsel sistemlerde bu anlayış sıfır atık üretecek şekilde, sistemdeki her şeyin döngüsel bir devinim içinde olması düşüncesi üzerine kuruludur. Tıpkı doğada olduğu gibi...** Kullanılan ürünlerin, üreticilerine tekrar dönecek şekilde tasarlandığı; teknik parçalarının kullanılabilirliği, biyolojik bileşenlerinin tarımsal değeri yükseltecek şekilde yeniden kazanıldığı ve bu ürünlerin, yenilenebilir enerji kullanılarak tasarlandığı bir dünyada atık üretimi azalacaktır.

DÖNGÜSEL EKONOMİ MODELİ, HEM DOĞA HEM DE İNSANLAR İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR MODELDİR.

Bu düşünce tarzını uygulamaya başlamış firmalar hâlihazırda mevcuttur. Ancak, bu değişimin gerçekleşmesi için sadece tek bir üreticinin tek bir ürünü değiştirmesi yeterli değildir.

DÖNGÜSEL EKONOMİ,
ANCAK BU EKONOMİK
MODELE İLİŞKİN DEVLET
POLİTİKALARININ
OLUŞTURULMASI,
BİRBİRİYLE BAĞLANTILI
ŞİRKETLERİN
YARATACAKLARI SİNERJİ
VE TÜKETİCİLERİN
DE TERCİHLERİNİ BU
YÖNDE KULLANMASI İLE
MÜMKÜN OLABİLİR.